

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Answer any five questions selecting not more than three from any section.
2. Figures to the right indicate full marks.

Section I

- Q.1** Explain (any Two) 20
a) Theory of comparative cost in money terms.
b) Factor endowment theory of international trade.
c) Leontief paradox.
- Q.2** Discuss (any Two) 20
a) Factors determining international labour mobility.
b) Wage – convergence.
c) Types of international capital movement
- Q.3** Examine any Two 20
a) Need for protection.
b) Import substituting industrialization as a growth strategy.
c) Labour standard and environment issues with reference to WTO
- Q.4** Attempt any two 20
a) Examine the determination of optimum tariff.
b) Discuss the effects of custom union.
c) Write a note on – ‘Non – tariff Barriers.

Section II

- Q.5** Attempt any two 20
a) Explain the structure of balance of payments.
b) What are the causes of disequilibrium in balance of payments?
c) Examine the Marshall – Learner conditions for the success of devaluation.
- Q.6** Answer any two of the following: 20
a) Explain the functions of foreign exchange market.
b) Examine balance of payments theory of exchange rate.
c) Write note on a spot and forward exchange rates.
- Q.7** Attempt any two 20
a) Discuss the merits and demerits of flexible exchange rate.
b) What are the objectives of IMF? How far has the IMF been successful in achieving its objectives?
c) Write a note on “East Asian currency crisis.”
- Q.8** Attempt any two: 20
a) What are the types and benefits of an economic integration?
b) Examine the working of the European Union.
c) Write a note on ‘NAFTA’

[वेळ : तीन तास]

[गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. प्रत्येक विभागातील तीनपेक्षा अधिक प्रश्न न निवडता, एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
 2. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण दर्शवितात.

विभाग १

प्र.१	चर्चा करा. (फक्त दोन)	२०
	अ) पैशाच्या संदर्भातील तौलनिक खर्च सिद्धांत.	
	ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक घटक विपुलतेचा सिद्धांत.	
	क) लिअॅन्टीक विरोधाभास	
प्र.२	स्पष्टीकरण करा. (फक्त दोन)	२०
	अ) आंतरराष्ट्रीय श्रम गतीक्षमतेच्या हालचालीवर परिणाम करणारे घटक .	
	ब) वेतन - अभिसारण	
	क) आंतरराष्ट्रीय भांडवल	
प्र.३	कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (फक्त दोन)	२०
	अ) संरक्षण धोरणांची आवश्यकता	
	ब) आयात - पर्यायी व्युहूरचना	
	क) जागतिक व्यापार संघटनेच्या संदर्भातील श्रम परिणाम आणि पर्यावरणाचे मुद्दे.	
प्र.४	कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा (फक्त दोन)	२०
	अ) पर्याप्त जकात निश्चितीच्या प्रक्रियेचे परीक्षण करा.	
	ब) जकात संघाच्या परिणामाची चर्चा करा.	
	क) जकातेवर अडथळ्यावर टीप लिहा.	

विभाग २

प्र.५	कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (फक्त दोन)	२०
	अ) व्यवहारतोलाची रचना स्पष्ट करा.	
	ब) व्यवहारहारातोलामधील असमतोलाची करणे कोणती?	
	क) अवमूल्यनाच्या यशस्वीतेच्या मार्शल -लर्नर अटी अभ्यासा.	

- प्र.६** कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (फक्त दोन) २०
अ) परकीय चलन बाजाराची कार्य स्पष्ट करा.
ब) विनिमय दरविषयक व्यवहार तोलाचा सिद्धांत अऱ्यासा.
क) हजर आणि वायदा विनिमय दर यावर टीप लिहा.
- प्र.७** कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा (फक्त दोन) २०
अ) बदलत्या विनिमय दाराच्या गुण - दोषाची चर्चा करा.
ब) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्देश्ये कोणती? ती कितपत साध्य झाली आहेत?
क) “दक्षिण - पूर्व आशियाई देशातील चलन अरीष्ट” यावर टिपा लिहा.
- प्र.८** कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा (फक्त दोन) २०
अ) आर्थिक एकात्मिकारणाचे प्रकार आणि फायदे कोणते?
ब) युरोपियन युनियनच्या कामाचे परीक्षण करा.
क) ‘नाफ्ता’ वर टीप लिहा.
-